

PORT
PAVE
HELLAS

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
ΜΕΣΟΦΕΙΟΝ 2 Γ ΚΤΙΡΙΟ - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Τόμος 37 - Τεύχος 1 - Ιανουάριος - Μάρτιος 1998

NOSILEFTIKI

QUARTERLY PUBLICATION OF THE
HELLENIC NATIONAL GRADUATE NURSES ASSOCIATION

Vol 37 - No 1 - January - March 1998

ISSN 1105-5843

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Από τη Σύναξη Α. Παπαδαντωνάκη	3
2. Ικανοποίηση των ασθενών από τις νοσηλευτικές υπηρεσίες - Βιβλιογραφική ανασκόπηση Α. Μερκούρης, Χ. Λεμονίδου	4
3. Η θεωρία της Margaret Newman «Η υγεία ως επεκτεινόμενη συνείδηση» Ν. Ευσταθίου	27
4. Εννοιολογικά μοντέλα και θεωρίες της νοσηλευτικής Χ. Λεμονίδου	34
5. Η νοσηλευτική επιστήμη στη διαχρονική πορεία μέχρι το 2000 Α. Μόσχου - Κάκκου	41
6. Σχεδιασμός και τεκμηρίωση της νοσηλευτικής Ε. Σίκερ-Σμυρνάκη	47
7. Διαχρονική εξέλιξη θεραπευτικών και νοσηλευτικών παρεμβάσεων στο οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου Δ. Ακύρου, Ζ. Κωστάκη	50
8. Προγράμματα άσκησης σε ασθενείς με χρόνια καρδιακή ανεπάρκεια Δ. Δημητρελλής	56
9. Επαγγελματική φόρτιση στο ψυχιατρικό νοσηλευτικό προσωπικό Θ. Ζιώγου, Ι. Μπίμπου, Ε. Δημητρίου, Ι. Γκουζέπας, Γ. Κιοσεόγλου, Α. Ιακωβίδης	62
10. Η σχέση του νοσηλευτικού προσωπικού με την πληροφορική στη Νοτιοδυτική Ελλάδα Μ. Παπαδημητρίου, Κ. Μπουλουγούρας, Κ. Κουτσογιάννης, Κ. Σμπόνια	71
11. Ηγετικές μορφές της νοσηλευτικής που φεύγουν Σ. Παπαμικρούλη	80
12. Άννα Ουζούνη-Γκαλάπη Α. Βασιλειάδου	82
13. Οδηγίες για τους συγγραφείς	83

CONTENTS

1. Editorial A. Papadantonaki	3
2. Patient satisfaction with nursing care: a literature review A. Merkouris, C. Lemonidou	4
3. Margaret Newman's theory «Health as expanding consciousness» N. Efstathiou	27
4. Conceptual models and theories of nursing C. Lemonidou	34
5. The evolution of nursing science through time until 2000 A. Moschou-Kakou	41
6. Planning and documentation in nursing E. Sickert-Smyrnakis	47
7. Evolutionary course of medical and nursing intervention in acute myocardial infarction D. Akyrou, Z. Kostaki	50
8. Exercise training programs in patients with heart failure D. Dimitrelis	56
9. Burnout syndrom on the psychiatric nursing personnel T. Ziogou, I. Bibou, E. Dimitriou, I. Giouzepas, G. Kioseoglou, A. Iakovidis	62
10. Informatics and nursing. A study about the relationship of nursing personnel with informatics in Southwest Greece M. Papadimitriou, K. Boulougouras, K. Sbonia, K. Koutsogianis	71
11. Leading nurses who passed away S. Papamikrouli	80
12. Anna Ouzouni-Galapi A. Vasiliadou	82
13. Instructions to authors	83

- «ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΔΕΝ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΔΝΕ».
- ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΝΑ ΜΑΣ ΤΟ ΚΑΝΕΤΕ ΓΝΩΣΤΟ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΛΑΒΕΤΕ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσηλευτριών - Νοσηλευτών
Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2, 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Αγιώτου-Δημοπούλου
Α. Καλοκαιρινού
Α. Παπαδαντωνάκη
Ε. Πατηράκη
Α. Πορτοκαλάκη
Ε. Χαραλαμπίδου

ΕΚΔΟΤΗΣ

Δρ. Ασπασία Παπαδαντωνάκη

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ-ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Α.Β.Ε.Ε.
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 80, 114 71 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 3624.728, 3609.342, 3601.605, FAX: 3601.679

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/ές-Σπουδάστριες/ές	5.000	δρχ.
Οργανισμοί-Εταιρείες-Βιβλιοθήκες	9.000	δρχ.
Εξωτερικού	80	\$
Τιμή τεύχους	1.500	δρχ.
Τιμή τευχών 1992-1996	1.200	δρχ.
» » 1990-1991	1.000	δρχ.
Παλαιότερα τεύχη	800	δρχ.

Η σχέση του νοσηλευτικού προσωπικού με την πληροφορική στην Νοτιοδυτική Ελλάδα

Παπαδημητρίου Μαρία MD, Μπουλουγουράς Κων/νος, Σμπόνια Κατερίνα, Κουτσογιάννης Κων/νος PhD.
Σχολή Επαγγελματιών Υγείας Πρόνοιας, Τμήμα Νοσηλευτικής, ΤΕΙ Πάτρας.

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΑΡΙΑ. Η συμβολή της Πληροφορικής στην Νοσηλευτική. Μελέτη της σχέσης των Νοσηλευτών με την πληροφορική στην Νοτιοδυτική Ελλάδα. Η Πληροφορική τα τελευταία χρόνια αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία στα οποία βασίζονται σε μεγάλη έκταση οι περισσότερες υπηρεσίες υγείας και ειδικότερα τα νοσηλευτικά ιδρύματα. Η κατάσταση στην Ελλάδα παρουσιάζει στις ημέρες μας ουσιαστική βελτίωση προς την κατεύθυνση της μηχανοργάνωσης. Η σχέση των Νοσηλευτών με την Πληροφορική, οι δυνατότητες και οι προοπτικές που υπάρχουν αποτέλεσαν το αντικείμενο της έρευνας που διενεργήθηκε στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα της Ν.Δ. Ελλάδος από ομάδα σπουδαστών του τμήματος Νοσηλευτικής του ΤΕΙ της Πάτρας. Συμμετείχαν 600 άτομα (νοσηλευτικό προσωπικό) με μεγάλη ποικιλία ηλικιών και επιπέδων μόρφωσης καθώς και σπουδαστές των επαγγελματιών του χώρου της υγείας. Τα αποτελέσματα όπως αυτά αναλύθηκαν στην παρούσα εργασία, παρουσιάζουν ανάγλυφα από την μιά πλευρά την απογοητευτική κατάσταση που επικρατεί σήμερα αλλά και από την άλλη πλευρά, την έντονη επιθυμία των επαγγελματιών υγείας για την άμεση και μεγαλύτερη δυνατή εφαρμογή των συστημάτων πληροφορικής στο χώρο εργασίας τους. **Νοσηλευτική 1: 71-79, 1998.**

Εισαγωγή

Νοσηλευτική Πληροφορική είναι ο νέος επιστημονικός κλάδος, αντικείμενο μελέτης του οποίου είναι η οργάνωση και επεξεργασία της πληροφορίας προς υποστήριξη της Νοσηλευτικής εκπαίδευσης, Νοσοκομειακής περίθαλψης και έρευνας. Η θεμελιώδης τεχνολογία που πρέπει να χρησιμοποιεί η Νοσηλευτική πληροφορική στην άσκηση των επιμέρους λειτουργιών της είναι ο ηλεκτρονικός υπολογιστής.

Η Νοσηλευτική υπηρεσία είναι το ζωντανότερο κομμάτι ενός Νοσηλευτικού Ιδρύματος. Ασχολείται:

- Με τη διοίκηση,
- Με τη Νοσηλευτική διάγνωση, Νοσηλευτική παρέμβαση - φροντίδα κατά τον κλινικο-εργαστηριακό έλεγχο και θεραπεία του αρρώστου και την αποκατάσταση αυτού
- Με τη πρωτοβάθμια φροντίδα Υγείας-Κοινωνότητα
- Με την έρευνα και την εκπαίδευση.

Η παροχή υγείας απαιτεί -μεταξύ άλλων- την οργάνωση και λειτουργία ενός μεγάλου κοινωνικού υποσυστήματος το οποίο ορίζεται με το γενικό όρο «σύστημα υγείας», στα πλαίσια του οποίου πραγματοποιείται η άσκηση της ιατρικής, η παραγωγή και η διανομή αγαθών και υπηρεσιών υγείας βασίζεται στα δομημένα υποσύνολα του συστήματος υγείας (νοσοκομεία, πολυϊατρεία, κέντρα υγείας κ.ά.), τα οποία αποτελούν μονάδες υψηλού καταμερισμού: της εργασίας (high labour division) και έντασης εργασίας και διαχείρισης. (Intensive labour and management).

Με την έννοια αυτή, η παραγωγική διαδικασία στο υγειονομικό σύστημα χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα από την κυκλοφορία μεγάλου όγκου πληροφοριών η -σύνθεση- των οποίων αποτελεί προϋπόθεση για την δυνατότητα διανομής των φροντίδων υγείας από το ιατρικό σώμα. Κατά συνέπεια η αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος υγείας συναρτάται με την ύπαρξη και οργάνωση ενός παράλληλου συστήματος ροής, συλλογής και επεξεργασίας των πληροφοριών¹. Στη διοίκηση των Συστημάτων Υγείας (health management) και ειδικότερα στη διαχείριση των νοσοκομειακών μονάδων, έχουν αναπτυχθεί και εφαρμοσθεί πληροφοριακά και νοσοκομειακά προγράμματα στις διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες στη διαχείριση και ορθολογική κατανομή των ανθρωπίνων, υλικών και οικονομικών πόρων².

Στον έλεγχο και την αξιολόγηση των υπηρεσιών υγείας, η πληροφορική τεχνολογία εφαρμόζεται για την εκτίμηση των αποτελεσμάτων του υγειονομικού τομέα (διαγνωστικές και θεραπευτικές διαδικασίες, δείκτες υγείας κ.ά.) και τον έλεγχο της διοικητικής και οικονομικής λειτουργίας (νοσοκομειακή λογιστική, δαπάνες περίθαλψης κ.ά.).

Η πληροφορική Υγείας και η Ιατρική Πληροφορική έχουν ένα ευρύτατο πεδίο εφαρμογών και η γενικότερη χρήση τους συναρτάται με την ορθολογική οργάνωση των Συστημάτων Υγείας. Σε κάθε περίπτωση η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στον υγειονομικό τομέα -μερική ή αποσπασματική μέχρι σήμερα- έχει επιφέρει τεχνολογικούς και μεθοδολογικούς μετασχηματισμούς μεγάλης κλίμακας που διανοίγουν νέες

προοπτικές στην ιατρική επιστήμη και γενικότερα τα Συστήματα Υγείας³.

Είναι αναγκαίο να επισημανθεί ότι η πορεία ανασυγκρότησης και εκσυγχρονισμού του υγειονομικού τομέα στη χώρα μας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εισαγωγή και την χρησιμοποίηση της πληροφορικής τεχνολογίας. Κρίσιμο σημείο για την υλοποίηση των σχετικών προγραμμάτων αποτελεί το ανθρώπινο δυναμικό και οι δυνατότητες εκπαίδευσης και κατά συνέπεια αποδοχής⁴.

Προς την κατεύθυνση αυτή διαπιστώνεται σοβαρή καθυστέρηση ενώ η διεθνής εμπειρία και πρακτική έχει δείξει ότι συνιστά υψίστη προτεραιότητα^{4,5}. Η παρατήρηση αυτή σε συνδυασμό με την αναγκαία εμμονή στην ύπαρξη σταθερού και μακροχρόνιου σχεδιασμού μπορεί να συμβάλλει στην τεχνολογική υποστήριξη του υγειονομικού τομέα και ταυτόχρονα να συντελέσει στην κατανομή των πόρων και τον έλεγχο των δαπανών υγείας⁶.

Με βάση τα παραπάνω η παρούσα έρευνα απευθύνθηκε στον νοσηλευτικό πληθυσμό της Ν.Δ. Ελλάδος για να αναδείξει την σημερινή κατάσταση την άποψη των επαγγελματιών υγείας και τελικά τις λύσεις που μπορεί να δοθούν προς την κατεύθυνση της ταχύτερης και πληρέστερης χρήσης της πληροφορικής στο χώρο της υγείας.

Υλικό

Η έρευνά μας απευθύνθηκε σε εργαζόμενο προσωπικό και σε σπουδαστές των επαγγελματιών υγείας και διήρκεσε 15 μήνες. Συμμετείχαν άτομα ηλικίας 19 ετών έως 40 (μέση τιμή 27 έτη) άνδρες και γυναίκες, έγγαμοι και άγαμοι, από τις περιοχές: Πάτρας, Χαλανδρίτσας, Κάτω Αχαΐας, Τριπόλεως, Άργους, Ναυπλίου, Κορίνθου, Νεμέας, Λουτρακίου, Κιάτου, Ξυλοκάστρου και Πρέβεζας.

Τα άτομα τα οποία συμμετείχαν και απάντησαν στην συζήτηση και στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου ήσαν των βαθμίδων ΔΕ, ΤΕ, ΠΕ με προϋπηρεσία που κυμαινόταν από κανένα μέχρι 14 έτη. Η στάση τους απέναντι στην έρευνα για πληροφορική υπήρξε θετική, απά-

ντησαν με ευχαρίστηση και ενδιαφέρον στο ερωτηματολόγιο, ενημερώθηκαν για το τι γίνεται στην Ελλάδα με την πληροφορική. Μας εξέφρασαν τους προβληματισμούς τους και τις δυσκολίες τους σχετικά με την εργασία τους στους χώρους της Υγείας, δηλαδή κτιριακά προβλήματα, προβλήματα καρτών Νοσηλείας, Αρχαιοθέτησης Καταγραφής, ανεύρεσης ιστορικού ασθενούς, ταξινόμησης, επικοινωνίας προσωπικού και Νοσοκομείων και το κυριότερο σχέσεις προσωπικού και σχέσεις ασθενών-προσωπικού.

Συνολικά συμμετείχαν στην έρευνα 600 άτομα και ειδικότερα:

1. Νοσηλευτές ΠΕ:	100
2. Νοσηλευτές ΤΕ.:	270
3. Βοηθοί Νοσηλευτών:	130
4. Σπουδαστές:	100

Η κατανομή του δείγματος έγινε με βάση τις παραπάνω κατηγορίες σε τέσσερις υποομάδες για να γίνουν οι κατάλληλες συγκρίσεις.

Το σύνολο των ερωτήσεων ήταν 25 και σχεδιάστηκαν με στόχο την διαπίστωση της σημερινής κατάστασης στο χώρο των νοσηλευτικών επαγγελματιών σε σχέση με την Πληροφορική.

Μέθοδος

Στην παρούσα εργασία ο στόχος ήταν να αναλυθεί το θέμα Πληροφορική και Νοσηλευτική σε επίπεδο προσωπικού των νοσηλευτικών ιδρυμάτων της Νότιας και Δυτικής Ελλάδος. Για τον λόγο αυτό απευθύνθηκε μια σειρά ερωτήσεων σε εργαζόμενους νοσηλευτές επιπέδου Τριτοβάθμιας Τεχνολογικής αλλά και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης με στόχο την ανάλυση τόσο της υπάρχουσας σχέσης με το αντικείμενο αλλά και των διαφορών στο επίπεδο κατάρτισης στον τομέα αυτό.

Οι ιατροί στους οποίους η έρευνα απευθύνθηκε ήταν η ομάδα εκείνη από την οποία είναι δυνατόν κανείς να συμπεράνει αντίστοιχα αποτελέσματα για τον χώρο της Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, αφού οι νοσηλευτές επιπέδου ΑΕΙ αποτελούν στην περιοχή μας ακόμη τουλάχιστον πολύ μικρή ομάδα.

Οι σπουδαστές του Νοσηλευτικού τμήματος

περιελήφθησαν στην έρευνα αυτή με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων σε σχέση με το άμεσο μέλλον αλλά και την διαπίστωση της σημερινής κατάστασης στην εκπαίδευση των νοσηλευτών.

Κατά την στατιστική ανάλυση των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο της έρευνας έγινε κατανομή των ερωτηθέντων σε τέσσερις υποομάδες και πραγματοποιήθηκε συγκριτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε ανάλογα διαγράμματα.

Αποτελέσματα

Με την προσωπική μας συνάντηση και συζήτηση καθώς και με τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο, μας δόθηκε η δυνατότητα να διαπιστώσουμε την μεγάλη άγνοια και εξειδίκευση του προσωπικού που υπάρχει μέσα στα ελληνικά Νοσοκομεία. Είδαμε την στάση του προσωπικού των Νοσοκομείων Άργους, Ναυπλίου, Τριπόλεως, Πρέβεζας των Κέντρων Υγείας Κιάτου, Ξυλοκάστρου, Νεμέας, Λουτρακίου όπου το προσωπικό θέλει μεν την πληροφορική αλλά υπάρχουν οι προκαταλήψεις και τα «ταμπού» για το μέλλον της Πληροφορικής στα Επαγγέλματα Υγείας και στην Ελλάδα. Υπήρξαν πολλές ερωτήσεις στις οποίες προσπαθήσαμε με απλές απαντήσεις να τους δώσουμε μία αδρή εικόνα σχετικά με την πληροφορική και τα θετικά αποτελέσματα που θα φέρει στην όλη εργασία τους. Πιο ειδικά πάνω στην εξοικονόμηση χώρου, χρόνου, της καλύτερης ποιότητας φροντίδας του αρρώστου, τις καλύτερες σχέσεις προσωπικού και ασθενών, επικοινωνία των Νοσοκομείων, ανεύρεση, καταγραφή του ιστορικού του ασθενούς ανά πάσα στιγμή και εξοικονόμηση χρημάτων.

Στο προσωπικό του Νοσοκομείου της Πάτρας υπήρχε βέβαια κάποια άγνοια αλλά δεν υπήρξαν αυτές οι προκαταλήψεις και οι αντιδράσεις. Το προσωπικό δέχθηκε με ενδιαφέρον την εισαγωγή της πληροφορικής στα επαγγέλματα υγείας, γνωρίζοντας και συμφωνώντας μαζί μας για τις πολλές και ουσιαστικές διευκολύνσεις - δυνατότητες που έχει η Πληροφορική όταν χρησιμοποιηθεί σωστά.

Εξαιρετική γνώση για τα θετικά αποτελέσματα της Πληροφορικής είχαν οι σπουδαστές και οι Νοσηλευτές οι οποίοι γνώριζαν κατά κα-

νόνα βασικές έννοιες και στήριξαν την ιδέα της εφαρμογής της πληροφορικής στα Νοσοκομεία. Συζητήσαμε μαζί τους, μας έδειξαν το εργαστήριο πληροφορικής και μας πρότειναν να συμβάλλουμε στην αύξηση των ωρών διδασκαλίας της πληροφορικής. Με τις προσεγγίσεις αυτές που στηρίζονται στην άμεση ανθρώπινη επαφή, την ανθρώπινη επικοινωνία που κατά κανόνα οδηγεί σε ποιοτική έρευνα και αποφέρει ποιοτικά μάλλον παρά ποσοτικά χαρακτηριστικά, έχουμε ατομική ή ομαδική παρατήρηση που σημαίνει ατομική συνέντευξη, σημαίνει διάγνωση του κάθε προβλήματος και προτάσεις για λύσεις αυτού μέσα από πρόγραμμα που οδηγεί συνήθως σε ποιοτικά δεδομένα.

Τελικά οι απαντήσεις ήταν τέτοιες ώστε το πείραμα το οποίο έλαβε χώρα αλλά και η στατιστική

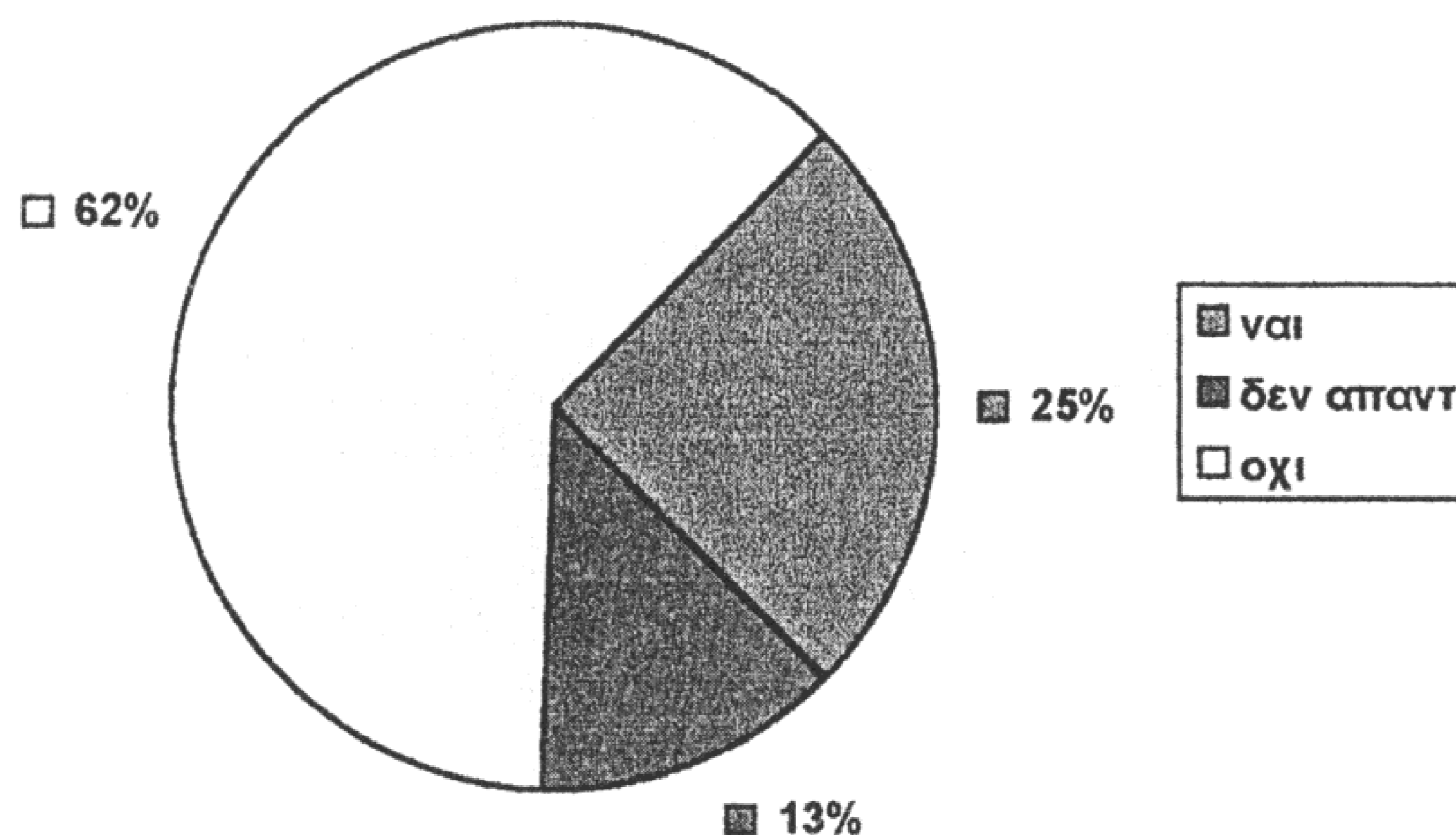
ανάλυση να είναι διωνυμικής μορφής, δηλαδή να καλύπτονται από ένα «ΝΑΙ» ή ένα «ΟΧΙ».

Τα αποτελέσματα υποβλήθηκαν σε στατιστική επεξεργασία (ανάλυση συχνότητας απαντήσεων).

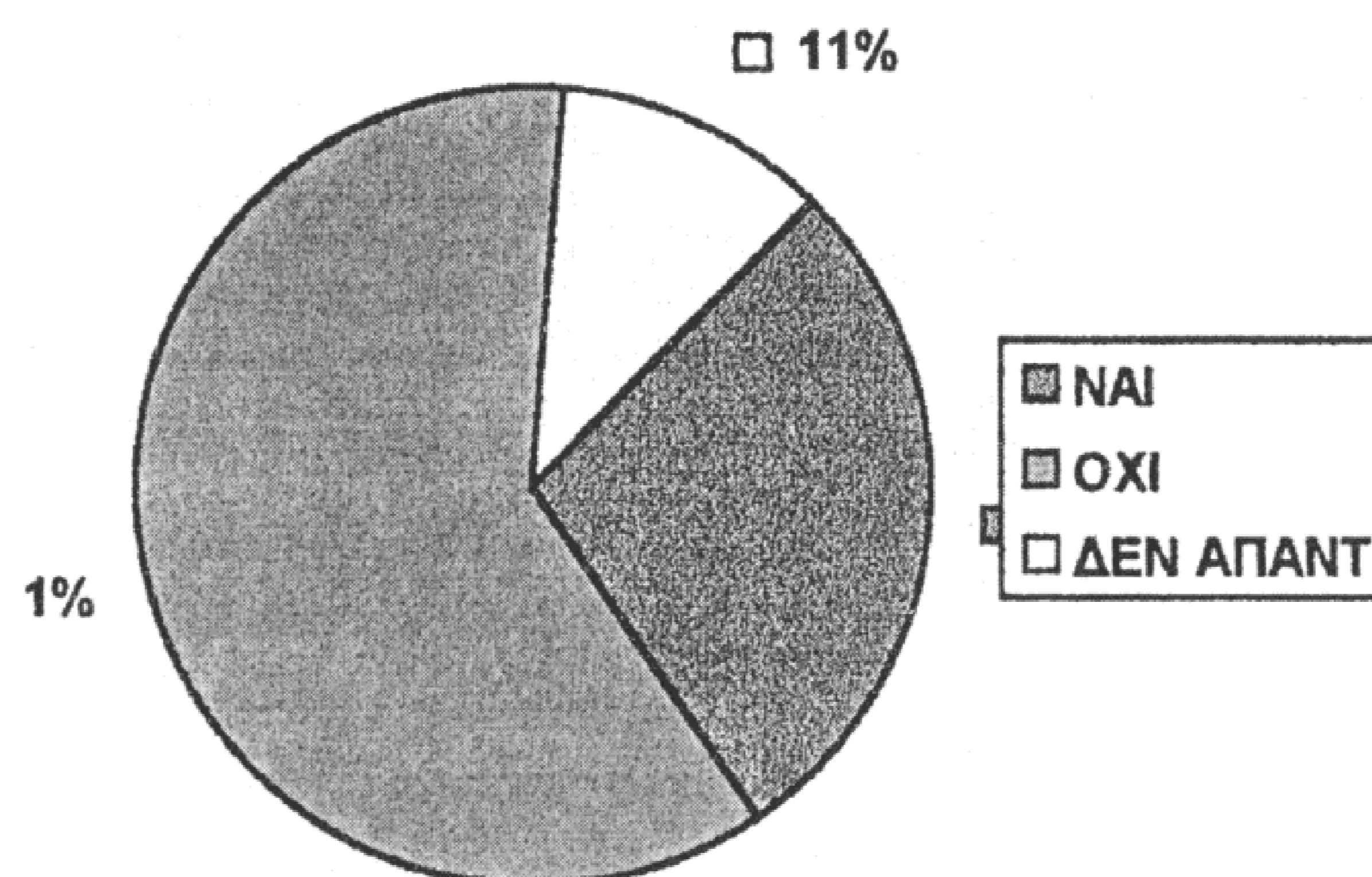
Πρέπει να τονισθεί στο σημείο αυτό ότι η ομαδοποίηση του δείγματός μας στις παραπάνω ομάδες ατόμων πραγματοποιήθηκε μετά από ανάλυση των ιδιομορφιών της κάθε μιας.

Σοβαρά υπόψιν ελήφθη κατά την διαδικασία αυτή και ο στόχος της μελέτης μας, που δεν ήταν μόνο μία απλή χαρτογράφηση της σημερινής κατάστασης στις μεγάλες Νοσηλευτικές Μονάδες της περιοχής μας, αλλά και πέρα από αυτό η προσπάθεια να συμβάλλουμε στην βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης σε θέματα πληροφορικής στους νοσηλευτές.

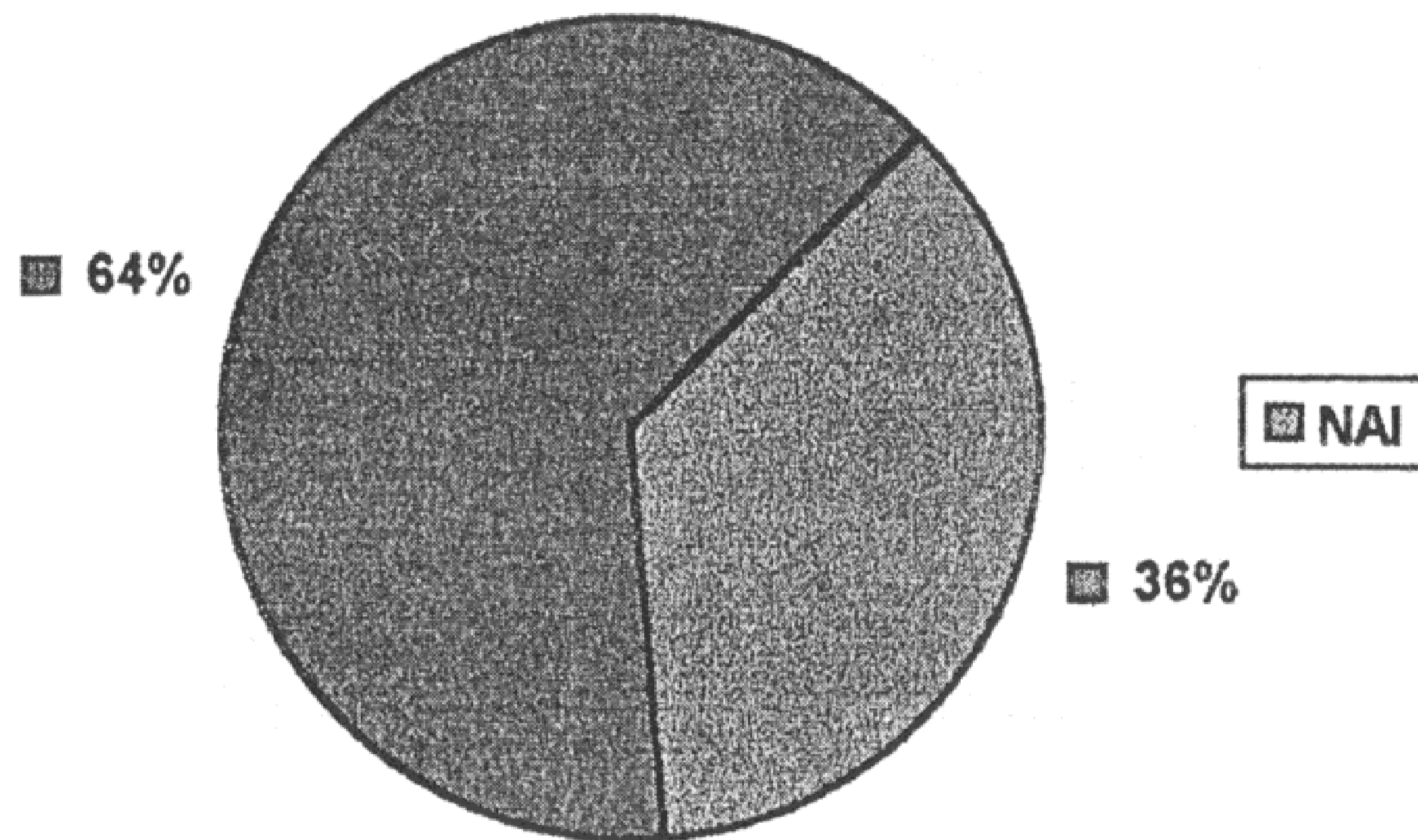
Διάγραμμα 1: Αποτελέσματα των απαντήσεων 270 Νοσηλευτών (ΤΕ) σε σχέση με τη σχέση τους με την Πληροφορική (απάντηση στην ερώτηση αν έχουν σχέση με τους Η/Υ).

Διάγραμμα 2: Αποτελέσματα των απαντήσεων 130 Βοηθών Νοσηλευτών (ΔΕ) σε σχέση με την πληροφορική.

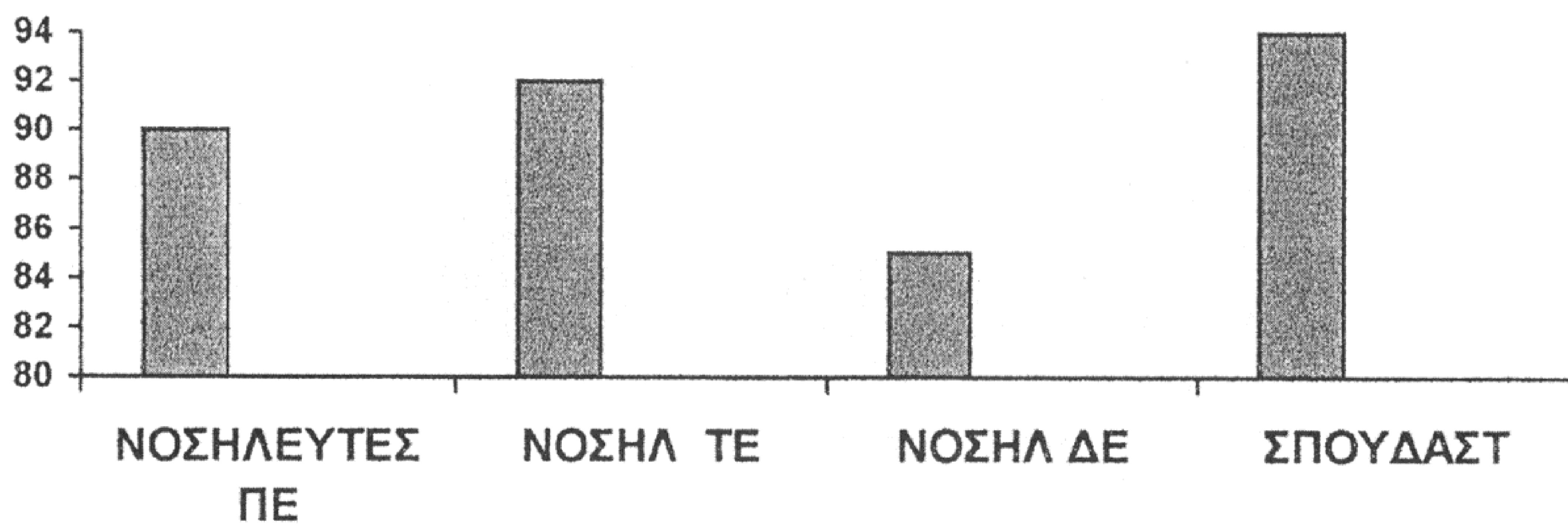
Διάγραμμα 3: Αποτελέσματα των απαντήσεων 100 Σπουδαστών (ΤΕ) σε σχέση με την πληροφορική.

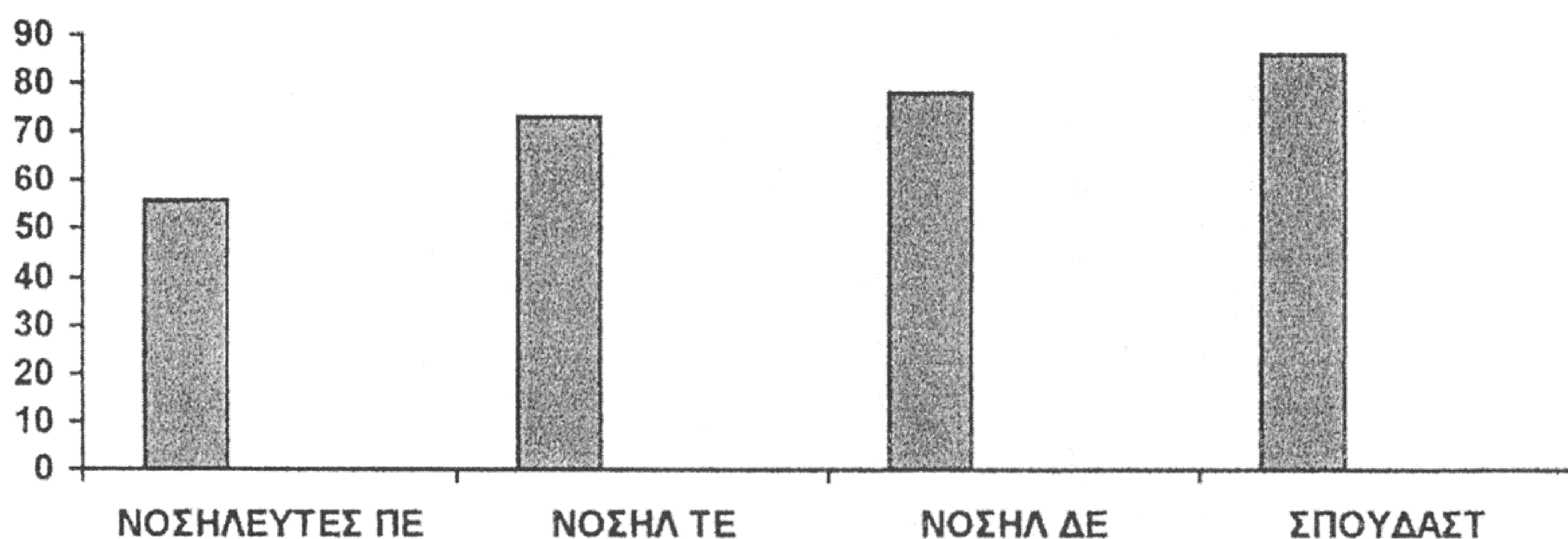
Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι οι σπουδαστές οι οποίοι είχαν παρακολουθήσει μαθήματα πληροφορικής είχαν θεαματική βελ-

τίωση στα θετικά αποτελέσματα σε σχέση με τις γνώσεις τους με τα θέματα που αφορούν τους υπολογιστές και την Πληροφορική γενικά.

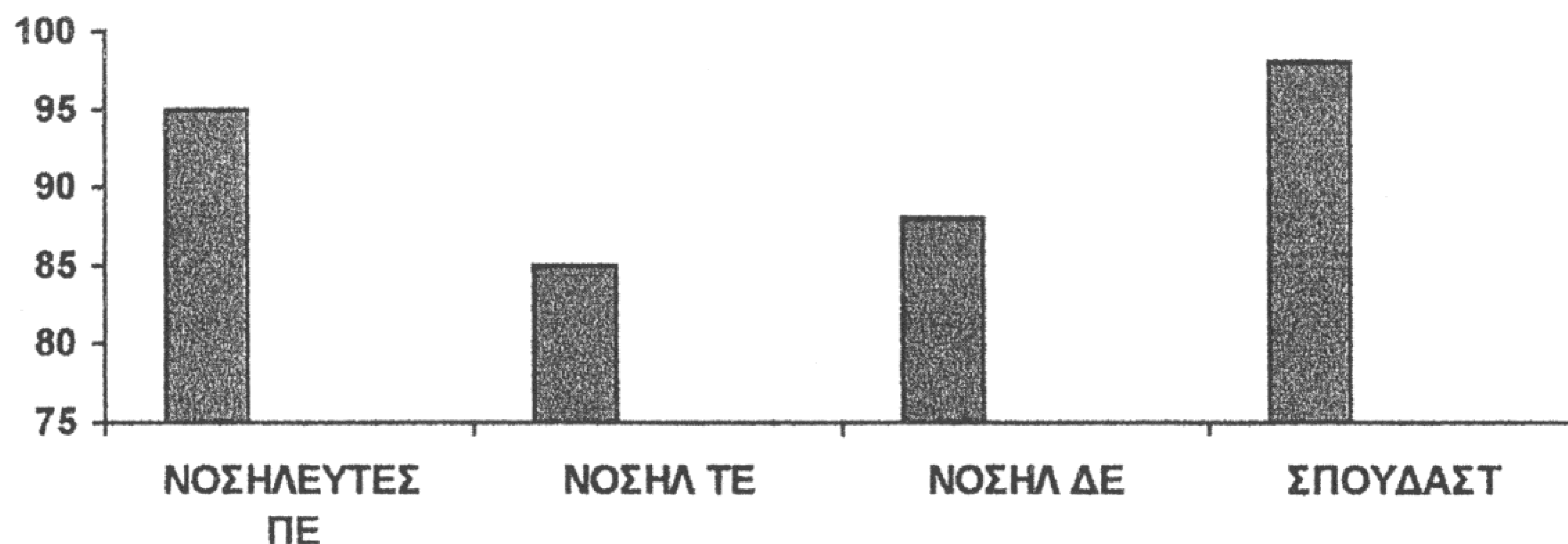
Σχήμα 1: Κατανομή απαντήσεων 600 ερωτηθέντων κατά κατηγορία, για το αν είναι θετική η επίδραση της Πληροφορικής στην Νοσηλευτική.

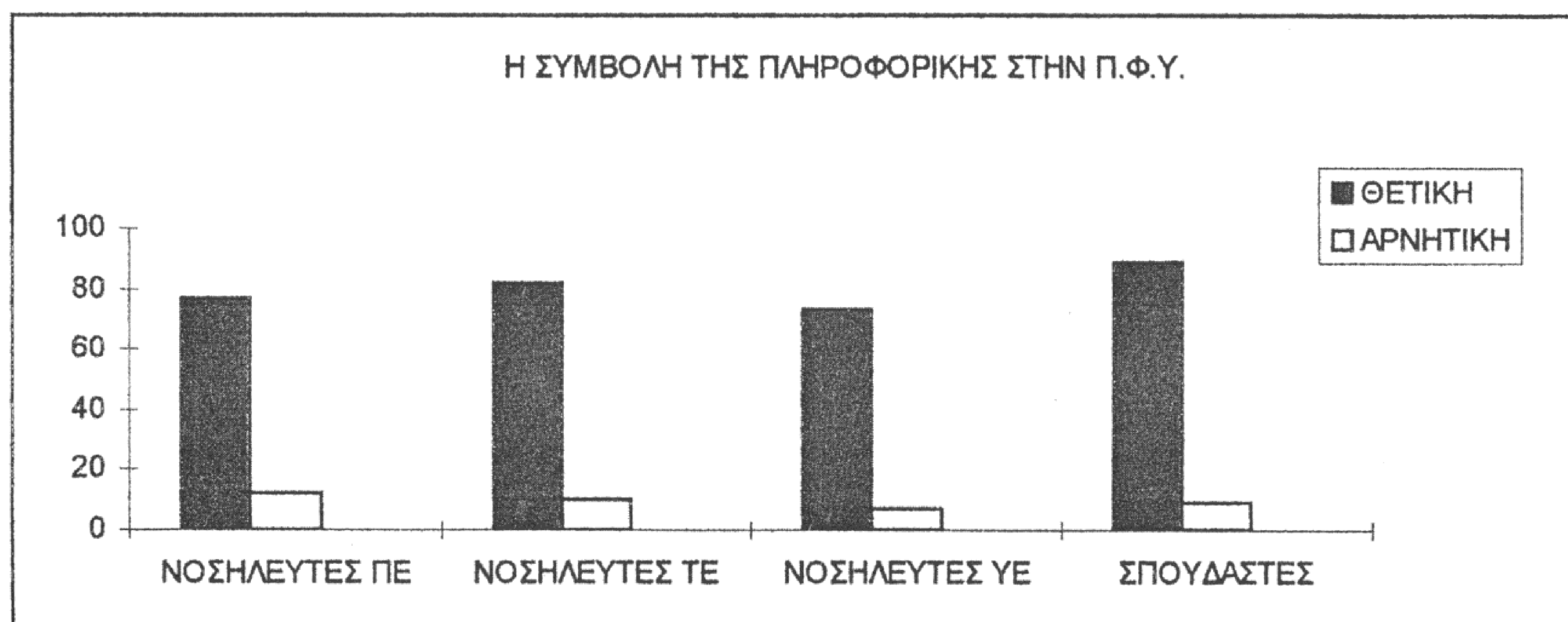
Σχήμα 2: Κατανομή απαντήσεων 600 ερωτηθέντων κατά κατηγορία, για την σημερινή κατάσταση στα Νοσηλευτικά ιδρύματα.

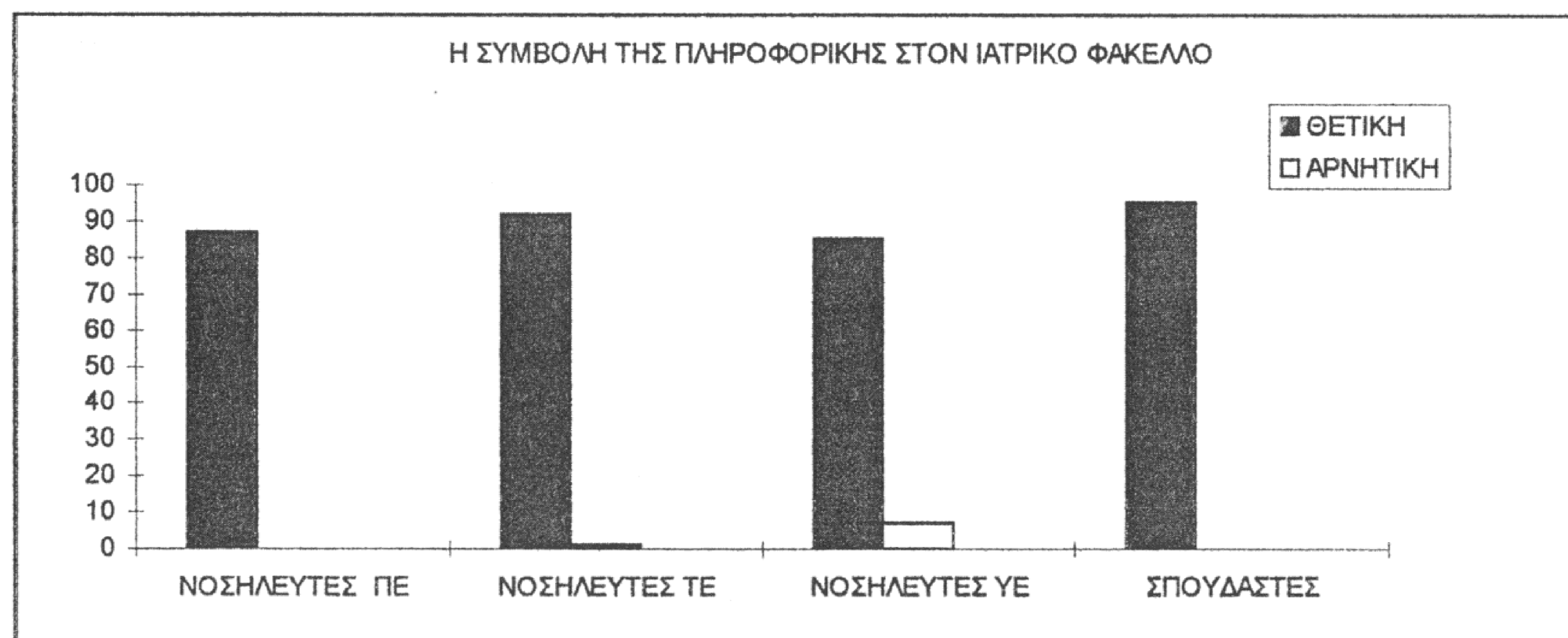
Σχήμα 3: Κατανομή απαντήσεων 600 ερωτηθέντων κατά κατηγορία, για την ανάγκη διδασκαλίας της Πληροφορικής στην Νοσηλευτική.

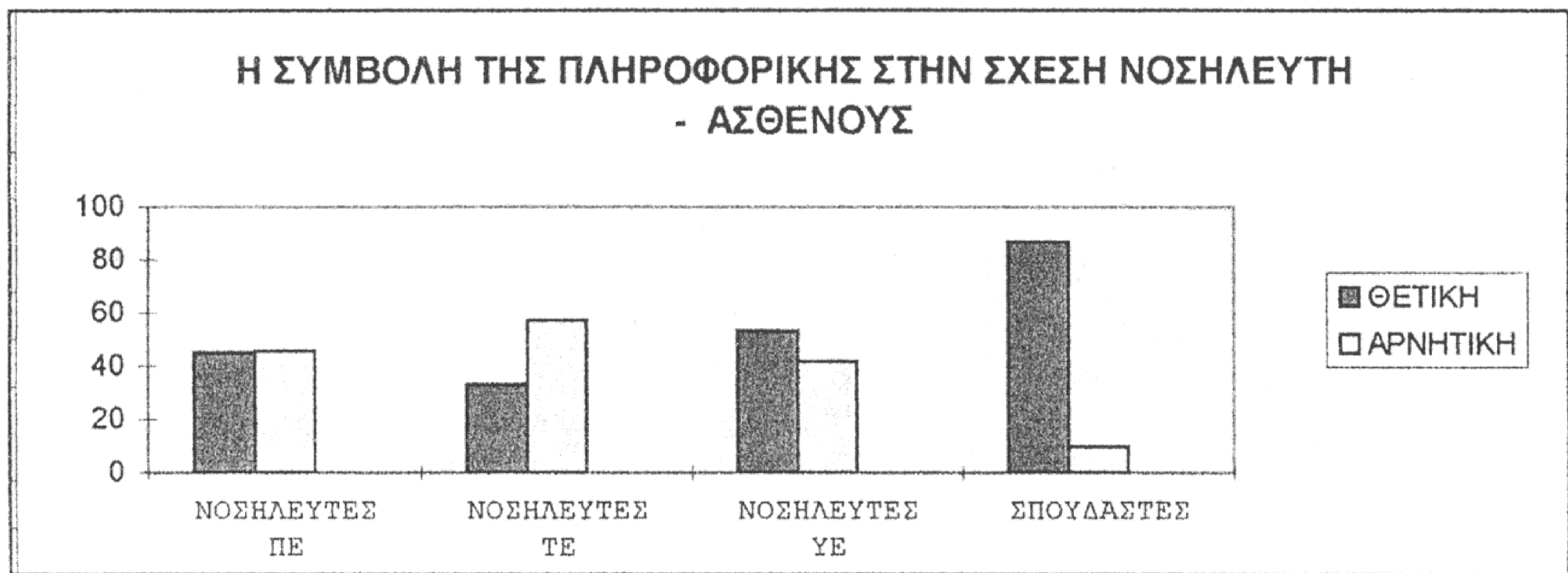
Σχήμα 4: Κατανομή απαντήσεων 600 ερωτηθέντων κατά κατηγορία, για την επίδραση της Πληροφορικής στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.

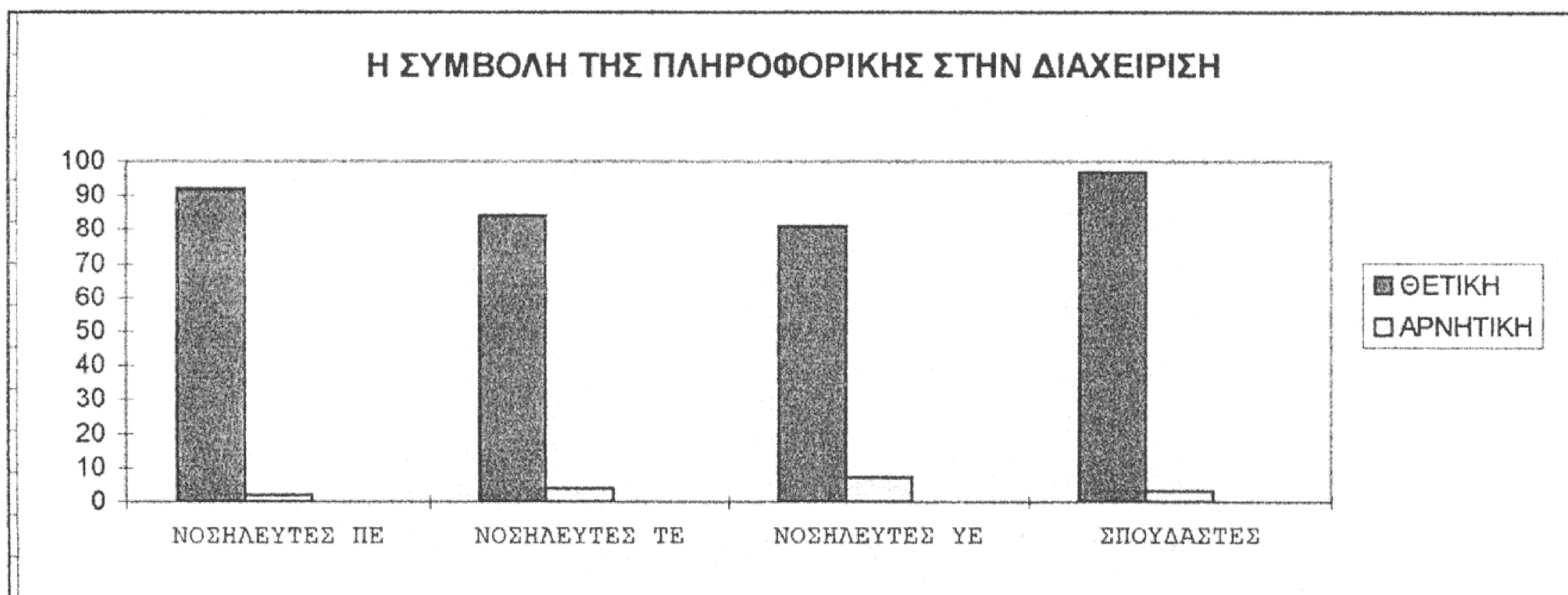
Σχήμα 5: Κατανομή απαντήσεων 600 ερωτηθέντων κατά κατηγορία, για την συμβολή της Πληροφορικής στην οργάνωση του Ιατρικού Φακέλλου.

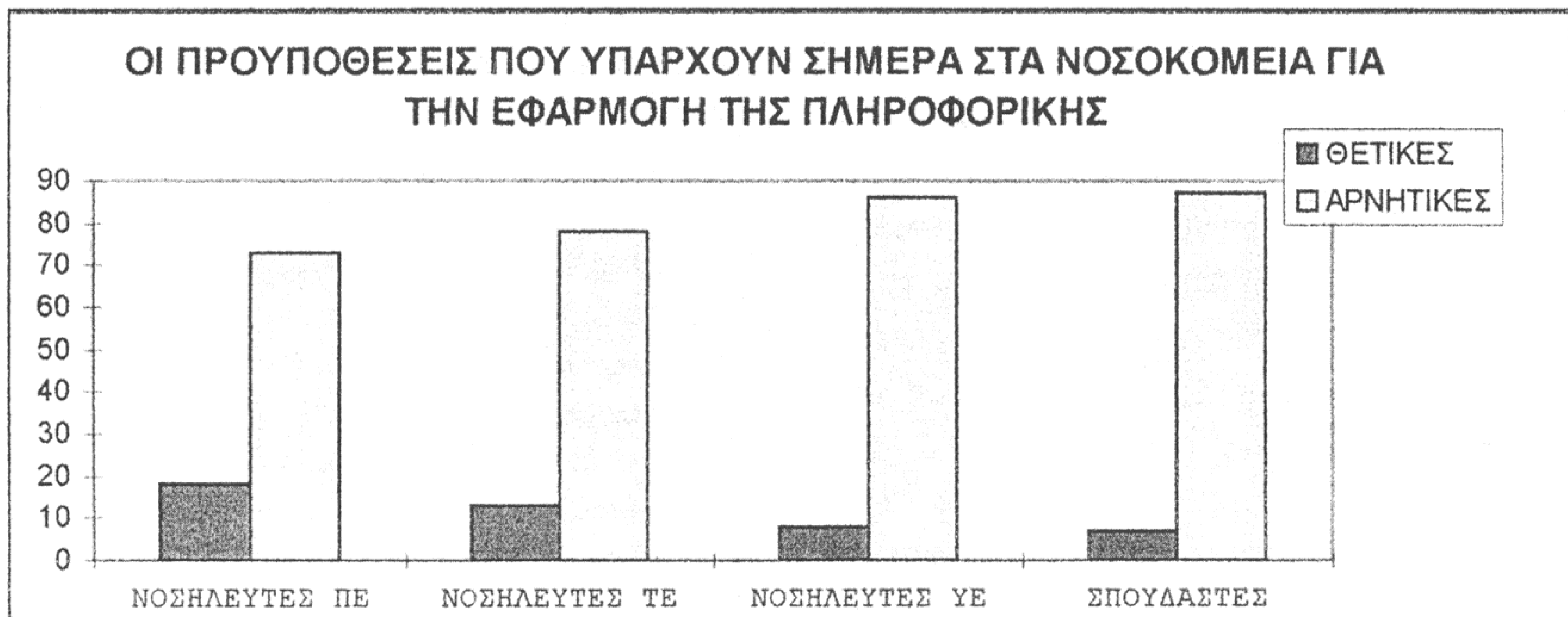
Σχήμα 6: Κατανομή απαντήσεων 600 ερωτηθέντων κατά κατηγορία, για την επίδραση της Πληροφορικής στην σχέση Νοσηλεύτη και ασθενούς.

Σχήμα 7: Κατανομή απαντήσεων 600 ερωτηθέντων κατά κατηγορία, για την επίδραση της Πληροφορικής στην διαχείριση υλικού.

Σχήμα 8: Κατανομή απαντήσεων 600 ερωτηθέντων κατά κατηγορία, για τις προϋποθέσεις που υπάρχουν σήμερα για την σωστή εφαρμογή της Πληροφορικής στα Νοσοκομεία.

Συζήτηση

Όπως ήδη αναφέρθηκε το δείγμα μας κατανεμήθηκε σε τέσσερις υποομάδες ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της κάθε μιας κυρίως ως προς την εκπαίδευση και την εμπειρία. Για τον λόγο αυτό και η ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθεί χωριστά αφού οι υποομάδες αποτελούνται από μη συζευγμένα δείγματα με βάση τα χαρακτηριστικά που ενδιαφέρουν την ανάλυσή μας.

Από τα παραπάνω διαγράμματα αλλά και γενικότερα από τους πίνακες μπορεί να παρατηρήσει κανείς συνοπτικά κατά υποομάδα μελέτης τα εξής:

α) Οι ιατροί είναι χαρακτηριστικό ότι είναι ικανοποιητικά ενημερωμένοι πάνω σε θέματα πληροφορικής και πιστεύουν στις δυνατότητές της σε όλο το φάσμα των επαγγελματιών υγείας και ειδικά στην νοσηλευτική διαδικασία, την διαχείριση αλλά και την επικοινωνία. Επιμένει η ομάδα αυτή στην πίστη της για την διδασκαλία της πληροφορικής στους νοσηλευτές αλλά και η άποψή τους για την σημερινή εικόνα που παρουσιάζει το θέμα είναι ιδιαίτερα αρνητική.

β) Οι Νοσηλευτές Τριτοβάθμιας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης παρουσιάζονται πολύ λιγότερο ενημερωμένοι πάνω σε θέματα σχετικά με Πληροφορική, αλλά γενικά η πίστη τους στην αξία της στην νοσηλευτική διαδικασία, την διαχείριση υλικού και την Π.Φ.Υ. είναι μεγάλη.

Πιο ειδικά μπορεί να συμπεράνει κανείς ότι ανάμεσα στους εργαζόμενους Νοσηλευτές ΤΕ ανακαλύπτει τα αποτελέσματα της ελλειπούς εκπαίδευσης στον συγκεκριμένο τομέα, μα και κυρίως την μεγάλη επιθυμία για ενημέρωση και κατάρτιση στους Υπολογιστές και την χρήση τους. Είναι το στοιχείο αυτό το οποίο πρέπει να εκτιμηθεί ιδιαίτερα από τους υπεύθυνους μεταπτυχιακών σεμιναρίων.

γ) Οι Νοσηλευτές Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης εμφανίζουν την λιγότερη ενημέρωση που συναντήσαμε, γεγονός το οποίο και σχετίζεται με

την εκπαίδευση. Το πιο ενδιαφέρον στοιχείο εδώ είναι και οι αμφιβολίες που υπάρχουν πάνω στην αξία της Πληροφορικής στην Νοσηλεία γενικά. Φυσικά η επιθυμία για υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης, και ανάπτυξης προς τον συγκεκριμένο τομέα ακολουθεί στατιστικά την ίδια τάση όπως και στις υπόλοιπες ομάδες.

δ) Οι σπουδαστές του Νοσηλευτικού τμήματος μπορούν να θεωρηθούν σε καλύτερη κατάσταση από τις κατηγορίες των εργαζομένων συναδέλφων τους όσον αφορά κυρίως την εμπιστοσύνη τους στην Πληροφορική. Είναι αξιοσημείωτο όμως το γεγονός ότι η στατιστική τους συμπεριφορά μεταβάλλεται προς το καλύτερο μετά από την διδασκαλία του σχετικού μαθήματος κατά την διάρκεια των σπουδών τους.

Συμπερασματικά η κατάσταση από πλευράς εφαρμογής των πολλών πλεονεκτημάτων της Πληροφορικής, είναι **ιδιαίτερα κακή**.

Στην πλειοψηφία του το προσωπικό των επαγγελματιών Υγείας **επιθυμεί έντονα την χρήση** της Πληροφορικής στην εργασία του. Έτσι η πιο αποτελεσματική λύση παραμένει η επικέντρωση της προπτυχιακής και μεταπτυχιακής **εκπαίδευσης των υποψήφιων Νοσηλευτών, στην Πληροφορική** και στις εφαρμογές της στον χώρο της Υγείας από εξειδικευμένα στελέχη στο συγκεκριμένο αντικείμενο.

PAPADIMITRIOU MARIA. Informatics and Nursing. A study about the relationship of Nursing staff with Informatics in SW Greece. This paper discusses the evaluation of the Informatics and Computers in Nursing and Health Care. A team of students of the Department of Nurse of Technological Educational Institute of Patras, collected the answers of the 600 people including Nursing Staff and students in SW Greece about the situation in their working environment and their relationship with Informatics. The situation is not good but the staff wants the computers at their working places. The only solution is the educational programs in Nurse Departments. **Nosileftiki 1: 70-79, 1998.**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κυριόπουλος Γ.: Συστήματα Υγείας και Πληροφορική. Πληροφορική, Νέες Τεχνολογίες και Υγεία Αθήνα (1991) 1, 4: 19-22.
2. Μπονίκος Δ.: Η Πληροφορική στην Ιατρική-Εκπαίδευση και Συστήματα Υγείας, Αθήνα (1990).
3. Μακρής Ν., Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Πληροφορική και Ιατρική, Αρχαία Ελληνικής Ιατρικής Αθήνα (1985) 2: 28-35.
4. Κουτσογιάννης Κ.: Εισαγωγή στην Πληροφορική και τους Η/Υ, Πάτρα (1995).
5. Μπονίκος Δ.: Βιοϊατρική τεχνολογία-Πολιτική διάσταση & Κοινωνικές Προεκτάσεις, Πάτρα (1993).
6. Νικηφορίδης Γ.: Σεμινάρια Ιατρικής Πληροφορικής (Α΄ Κύκλος), Πάτρα (1996).